

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Β΄ ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 1 (μονάδες 35)

1^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Η απάντηση βρίσκεται στην 3^η και την 4^η παράγραφο του Κειμένου 1:

Το διαδίκτυο προσφέρει δυνατότητες που σχετίζονται με εναλλακτικές μορφές μάθησης:

- προβολή εικόνων που δελεάζουν·
- περιθώριο για εξερεύνηση της γνώσης·
- παρακίνηση στην τυχαία μάθηση·
- ενημέρωση για συναφή αντικείμενα, ανάλογα με το εύρος της πλοήγησης.

Από την άλλη μεριά, εμπερικλείει κινδύνους, εφόσον

- περιλαμβάνει και την εμπορική διάσταση όσων προβάλλει, όχι μόνο την επικοινωνιακή και τεχνολογική·
- η γνώση που περιέχει είναι ιδεολογικά χρωματισμένη και μπορεί να συνδέεται με κυρίαρχα συμφέροντα ή αντιλήψεις.

2^ο υποερώτημα (μονάδες 10)

Στη 2^η παράγραφο οι συγγραφείς υποστηρίζουν τη γενική θέση ότι τα πολυμέσα διαθέτουν πολλά μαθησιακά και διδακτικά πλεονεκτήματα· με τα πλεονεκτήματα αυτά μαθητές και εκπαιδευτικοί αποκτούν συγκεκριμένες δυνατότητες (*διεύρυνση, επιλεκτική ανάκληση και ανάσυρση της πληροφορίας*), οι οποίες, με τη σειρά τους, οδηγούν προς την ανάπτυξη της κριτικής σκέψης που αντιτίθεται στην αυθεντία και τη μοναδικότητα της γνώσης. Στη συνέχεια, στην 3^η παράγραφο οι συγγραφείς παρουσιάζουν αναλυτικά ποια είναι τα πλεονεκτήματα αυτά και τα αιτιολογούν – μάλιστα, τα εντοπίζουν στο διαδίκτυο και τα συνδέουν με τις εναλλακτικές μορφές μάθησης. Με τη χρήση του κειμενικού δείκτη / της

συνδετικής λέξης «συγκεκριμένα» δείχνουν στον αναγνώστη ότι η προηγούμενη γενική θέση τώρα θα εξειδικευτεί με συγκεκριμένες αναφορές. Άρα, οι δύο παράγραφοι (2^η και 3^η) συνδέονται νοηματικά μεταξύ τους με βάση το σχήμα: *γενική θέση – αποτέλεσμα – συγκεκριμένες αναφορές που τεκμηριώνουν και αιτιολογούν τη γενική θέση και το αποτέλεσμα*, πράγμα το οποίο αποτυπώνεται και γλωσσικά με τον δείκτη «συγκεκριμένα».

3^ο υποερώτημα (μονάδες 15)

Οι μετασχηματισμοί έχουν ως ακολούθως:

1) Μια σωρεία πλεονεκτημάτων χαρακτηρίζουν τα πολυμέσα.

Τα πολυμέσα χαρακτηρίζονται από μια σωρεία πλεονεκτημάτων.

2) Το διαδίκτυο προσφέρει εναλλακτικές μορφές μάθησης γιατί προβάλλει την εικονική πραγματικότητα.

Στο διαδίκτυο προσφέρονται εναλλακτικές μορφές μάθησης λόγω προβολής της εικονικής πραγματικότητας.

3) ... προβάλλει ως ανάγκη να διαμορφώσουμε κατάλληλες στάσεις και συμπεριφορές

Προβάλλει ως ανάγκη η διαμόρφωση κατάλληλων στάσεων και συμπεριφορών.

4) ... ελέγχοντας τις πηγές και τους φορείς των πληροφοριών ...

...με τον έλεγχο των πηγών και των φορέων των πληροφοριών...

5) η ευθύνη των φορέων του εκπαιδευτικού συστήματος...

Το ότι ευθύνονται οι φορείς του εκπαιδευτικού συστήματος...

ΘΕΜΑ 4 (μονάδες 15)

Στο συγκεκριμένο απόσπασμα από το μυθιστόρημα «Ελαφρά Ελληνικά Τραγούδια» ο αφηγητής παρουσιάζει τον ήρωα να ασχολείται με το αγαπημένο του μέσο εκτόνωσης και ψυχαγωγίας, το ραδιόφωνο. Ο Στάθης πρώτα – πρώτα αξιοποιεί τη δυνατότητα του ραδιοφώνου να έχει περισσότερους του ενός «σταθμούς», τους οποίους και απολαμβάνει («Ο Στάθης, που περνά πολλές ώρες ... *Ενόπλων Δυνάμεων*»). Ακούει κυρίως μουσικές εκπομπές και γνωρίζει όλα τα ελληνικά τραγούδια της εποχής και πολλά ξένα («Ξέρει όλα ... *όργανα της ορχήστρας*»), άρα το ραδιόφωνο αποτελεί γι' αυτόν μια βασική μορφή διασκέδασης. Ο αφηγητής επισημαίνει ότι ο μικρός ήρωας δεν διακρίνει πάντοτε καθαρά τα λόγια των τραγουδιών και κάποτε τα απομνημονεύει λανθασμένα («*Κάποια από τα λόγια ... Στέλλας Γκρέκα*»), αλλά αυτό καμία σημασία δεν έχει διότι «το τραγούδι είναι

τραγουδι», δηλαδή οι εκπομπές του ραδιοφώνου αποτελούν για τον Στάθη απόδραση από τη ρουτίνα, ταξίδι στο όνειρο και φυγή από τα καθημερινά. Μερικές φορές οι σταθμοί μπλέκονται μεταξύ τους ή ξένοι σταθμοί κάνουν παράσιτα στους ελληνικούς, και έτσι η αγαπημένη εκπομπή των παιδιών εκείνης της εποχής (*«στην εκπομπή της Θείας Λένας»*) ακούγεται μαζί με φωνές εξωτικές και άγνωστες γλώσσες (*«συχνά μπλέκει στη μουσική ... τις περιπέτειες των παιδικών ηρώων»*). Ο αφηγητής δεν αναφέρει ότι κάτι τέτοιο ενοχλεί τον Στάθη · αντιθέτως, μάλλον αποτελεί ένα ακόμη παράθυρο στον κόσμο που ανοίγεται στη φαντασία του μέσω του ραδιοφώνου.

Άρα, ο μικρός ήρωας αναπτύσσει στενότερη σχέση με το ραδιόφωνο: κινητοποιεί τη φαντασία του, περνά τον ελεύθερο χρόνο του, διασκεδάζει, ψυχαγωγείται, γνωρίζει τον κόσμο μέσα από τα ονόματα των πόλεων στο καντράν και τις άγνωστες γλώσσες που φτάνουν στο αφτί του. Το ραδιόφωνο εκείνης της εποχής μοιάζει, τηρουμένων των αναλογιών, με το σημερινό διαδίκτυο, πράγμα που αποδεικνύεται και από τον κειμενικό δείκτη *«διεύθυνση»*. Το πόσο σημαντικό είναι για το μικρό παιδί – και γενικά για τους ανθρώπους της εποχής – προκύπτει και από την εξονυχιστική περιγραφή του επίπλου του ραδιοφώνου στην αρχή του αποσπάσματος (*«Στο αριστερό πλάι .... άγνωστες γλώσσες των εκφωνητών»*): πρόκειται για κάτι πολύτιμο, τεχνολογικά εξελιγμένο που αποτελεί, ταυτόχρονα, και στοιχείο διακόσμησης για το σπίτι.